

# Sundhedsplejejen

# LUS



VESTHIMMERLANDS KOMMUNE

*- lyst til at gøre en forskel*



## Hvad er lus?

Hovedlus er små blodsugende insekter, der kun kan leve på mennesker. De voksne lus er 2-3 mm store og kan have forskellig farve svarende til hårets farve. De lever udelukkende af at suge blod fra hovedbunden og de formerer sig voldsomt.

Det er ikke flovt at få lus. De har absolut intet med manglende renlighed at gøre.

## Hvordan smitter lus?

Langt den vigtigste, og måske eneste måde lus smitter på, er direkte, hvor lus kravler fra person til person, når man stikker hovederne sammen.

Smitte via kamme, børster, huer mm., der bruges af flere inden for et kort tidsrum kan forekomme.

Lus forlader ikke frivilligt hovedet, med mindre de kan kravle direkte over på et andet. Lus kan falde af håret, men de vil hurtigt svækkes og dø i løbet af et par dage. Luseæg der er faldet af håret smitter derfor ikke.

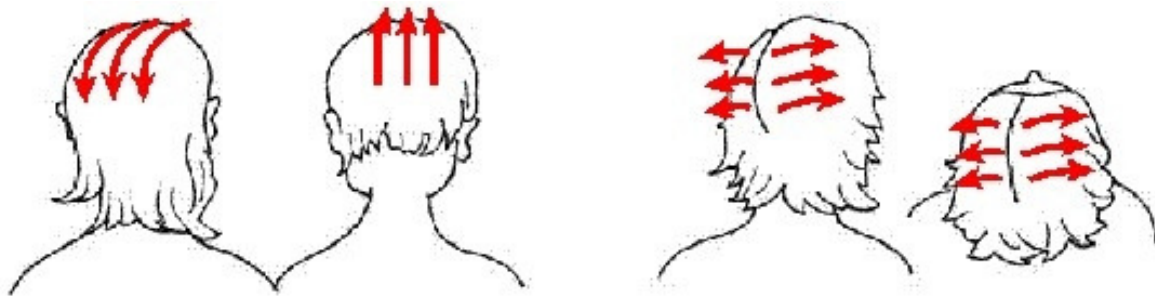
Lus eller æg kan altså ikke som dyrelopper ligge hengemt i gulvtæpper, møbler mm.

## Hvordan finder man lus?

Hvis der er lus i omgivelserne: **undersøges hele familien grundigt ved kæmning.** Det er ikke nok at kigge i hovedbunden eller rede håret med en almindelig kam.

## Hvordan kæmmer man?

1. Start med at vaske håret. Tilsæt derefter rigeligt med hårbalsam til det hår. Når håret er vådt sidder lusene stille og de har svært ved at holde fast, når der er balsam i håret.
2. Brug en tættekam og sørg for godt lys. Del håret i 1-2 cm. skilninger og kæm derved håret systematisk og omhyggeligt (se illustration) – det tager cirka 20 min.!



Lusene færdes helt inde ved hårbunden, så det er vigtigt at starte hvert strøg helt derinde. På den måde vil man fange de lus, som er større end mellemrummet mellem kammens tænder. Efter hvert strøg tørres kammen af på et stykke hvidt køkkenrulle. Det udkæmmede undersøges for lus, meget gerne med lup. Vær opmærksom på at lusene let sætter sig fast mellem kammens tænder.

Der kan ses luseæg i det tørre hår. Æggene er klæbet meget fast til de enkelte hår og ligner små risengryn (ca. 1 mm. store).

Luseæg kan i modsætning til skæl vanskeligt fjernes.

Sidder luseæggene mere end 1 cm uden for hårbunden er det tomme æggeskaller, som ikke skal behandles. Døde æg falder ikke af håret og kan ikke fjernes, men vokser med ud og klippes eller slides af efterhånden.

### Hvordan udryddes lus?

**Kæmning af håret hver 2-3. dag i mindst 14 dage.** På den måde får man i løbet af perioden fjernet de unger, der efterhånden klækkes, inden de bliver store nok til at lægge æg og til at kravle over på et andet hoved. Start forfra med kæmning i en ny 14 dages periode, hvis der findes store lus.

Ved brug af **Luseshampoo** følg anvisningen på emballagen. Undersøgelser har vist, at der ikke er sikker effekt af luseshampoo.

**Alternative midler** som ex. kokosolie eller æteriske olier er ikke vurderet af lægemiddelstyrelsen med hensyn til effektivitet eller eventuelle bivirkninger.

**Statens Skadedyrslaboratorium anbefaler, at kæmning bruges mere**, og eftersom man ikke kan stole på luseshampoer og andre alternative midlers virkning, skal der stadig kæmmes, så man pålægger sig egentlig dobbelt arbejdsindsats ved at bruge midlerne – **og man kan med fordel vælge kæmning som eneste behandling.**

## Lus i omgivelserne

Kamme, hårelastikker, børster, huer og lignende vaskes i sæbevand eller i vaskemaskinen. Kan også lægges i fryseren i 1 døgn eller isoleres i 2 døgn. Yderligere foranstaltninger - såsom ekstra rengøring - er ikke nødvendige.

## Forebyggelse af lus

Husk at tjekke for lus 1 gang om ugen eller minimum hver 14. dag især i vinterhalvåret og i perioder, hvor der lus i dagplejen/ børnehaven/ skolen.

## HUSK

- Fortæl dagplejen, børnehaven, skolen og legekammeraterne at dit barn har lus, således at de også bliver undersøgt.
- Barnet skal blive hjemme, indtil der er kæmmet for lus 1. gang.
- Dog er der ingen grund til at dagplejen, børnehaven, skolen sender barnet hjem, hvis de pludselig opdager, at et barn har lus.
- Giv besked til forældrene, når barnet hentes eller ring evt. til forældrene, så de kan nå at forberede sig på en behandling.

Yderligere oplysninger – herunder en detaljeret kæmmevejledning - hos Statens Skadedyrslaboratorium, [www.dpil.dk](http://www.dpil.dk) – kig under hovedlus.

Sundhedsplejen i Vesthimmerlands Kommune vejleder og giver instruktion efter behov.

På [www.vesthimmerland.dk](http://www.vesthimmerland.dk) findes telefonnummeret på institutionens sundhedsplejerske



Udarbejdet marts 2008  
Udviklingsafdelingen  
Børn- og skoleforvaltningen